

עין משפט
נר מצוה

ב א טושי״ע א״ח ס׳י תט
ספ״ק ז:

בא ב מ״י פ״ו ה׳ג עירובין
לכה כ ח טור ש״ע א״ח

ס׳י תט ספ״ק א״:

גב ג ד מ״י פ״ו מה׳ קרבן

פסק ה׳ ח:

גג ה ו מ״י פ״ה מה׳

טומאת מת ה׳ ה״:

לעזי רש"י

משט״ר [מישט״רין] ארין
כלים.

מוסף רש"י

לא נחשדו חבירים לתרום
שלא מן המוקף. מן שאטט
סמוך לו, כגון (פלה לב): אין
מקוין שמי תחום, וכמו (נה)
על: מקפת וקורא לא שם,
לשון מקריב ונגיעו זה לזה,
ואסור לגמר להפריש ממנה
שאלו לפניו על מה שלפניו,
דשמה אותו שהוא מוקף עליו
אזני צנין, שנאמר בה נקרא,
ונמלא שאין אומר כלום ואוכל
עצבים (חולין ט) ואם פה
עשה (גיטין לב). בית הפרס
הוא שם (ברכות טז) קרבן,
דקמת (אבלות פ"י מ"ה)
החוסר את הקרבן זהו זה
עושה בית הפרס מלך מענה
מחלה אמה, ויגור רגלן שמה
כתמה מתקשה את העצמות
ויסורקן כאורך המענה יש
כאן עלם כשעורה ויעצור
ויסטינו, ועלם כשעורה
מתמחה מנמנו ונמשא דהיינו
היסט (פסחים צב). וכענין
ברכות (ט) ואוקמי רבנן לו
בסביבת הקרבן מחלה אמה
בספק טומאה (נדה טז) שק
שיעור שהמחשבה נמנמא את
העצמות תחת (ברכות כח).
בית הפרס, חצי מענה, תלם
אחד של מחלה אמה (חורק ה)
אז: לשון דבר שער ופועל, על
שם שפירסו העצמות (נדה
טח). מנפח אדם בית
הפרס והולך. ננפיהה ואם
יש עלם כשעורה ואחלה ונמס
ממנו (חגיגה כה) וכענין
ברכות (ט): כדשר ליכא נמנע
כשעורה לא מנמנא אלא נמנע
ונמשא, הלכך מנפח כדי שלא
יגעו רגליו בו והולך (נדה טח)
וסתמי על כך שאם יש עלם
רוחא, ואש"י נמשאיל לא
חשישין דלעין עלם כשעורה
מטמא בזהלא עד דלחצי שער
או גולגולת שגמלא או רוח צנין
או רוח מנין (ברכות טז)
וכענין פסחים צב), בית
הפרס שנידשו, דשה דבה
כרגלים הכיכ (ברכות טז)
וכענין בברות כט). טהור.
דמלין קלולא ואמרינן לו
והני חזי ליה
העצמות נכתמו למחות
משעיר (ברכות טח) שאז
אפשר לעלם כשעורה שלא יהא
נדרש כרגל (ברכות טז)
שהרגלים נושאים את העצמות
תסוקס (נדה טח) אז:
שעריכת הרגלים נעצמה
(פסחים צב). בשיירה תיבה
ומגדל. ונשאילס אותה דאורי
(גיטין ח). אהל זרוק לאור
שמה אהל. אהל המעטלל
אזני אהל בשעת טלטולו, הלכך
מחלה דקא מפסיק האי אהל
צנין לאורי ארץ העמים לאו
מחלה היא (גיטין ח) ואם גזרי
על אורה (חגיגה כה).

רבינו חננאל

שמעברין לאדם גדול. פי'
כיון שהוא אדם גדול בשנים
חיוב במצות, על צדו החזק
מעברין לו עירובי תחומין
ועירובי חצירות, אפי'ם

תרומה נמי **אפשר** דמתשיב. ב^א ולא מצי לאוקמה בתרומה ציד כהן
דמו לא מצי לאתשולי עליה כדלמך צפרכ הטודר מן הירק
(נדרים דף נט.) מדקמני בחולין משמע דווקא בחולין אבל בתרומה אפי'
ציד ישראל לא: ו**לפירוש** עליה

דכל דבר שהוא משום שבות לא גזרו
עליו צין השמשות ואף על גב דרעה
דאית ליה הכנה אמרינן בפירקא
(דף לח): דתחילת היום קונה עירוב
והוותיה קיימא לן מ"מ מותר לתקן
הטעל דלא גזרו עליו צין השמשות
עד שתהא לילה ניכרת וידוע והא'
דתנן בצמח מדליקין (שבת דף לד).

דספק חשיכה אין מעשרין את הודאי'
והיינו כרבנן דר' אבה"ה קס"ד דרך'
מתני' דהכא אחיא כרבי משום דליכא
משניות טובא דמוקי לכו הש"ס לקמן
כרבי וא"ת א"ס כן אחאי קמי מתני'
אבל לא בטעל הא חזי לתקוני צין
השמשות ואין לומר דהאיא אחיא
דלא כרבי מדפריך לקמן (דף לד):
רישא רבי וסיפא רבנן ולא פריך
רישא וסיפא רבנן ומליעתא רבי
יעוד דפריך לקמן אבל לא בטעל
פשיטא משמע דליכא מאן דפליג
ומיזי * אירכא למימר הא דפריך
פשיטא היינו משום דמרישא מעמינן
לה דקמני מערבין בדמאי דמשמע
אבל לא בטעל וי"ל דאינו מועיל מה
שראי לתקנו אלא צמידי דחיי השתא'
לשום אדם כגון תרומה דחויא לכהנים
ותעד דלמך לעיל דאין מערבין
בהקדשות אף על גב דאפשר לאיתשולי

עליהו: **לא** נחשדו חבירים.
אש"י דמשום כבוד שבת שרי כדלמך
בהאשה רבה (יבמות דף גא). היינו
שזריך לאכול אותן פירות בשבת אבל
הכא מיירי דאין זריך לאוכלן בשבת
ואש"י * דאין מערבין אלא לדבר
מנזוה לא התירו לתרום שלא מן
המוקף אלא לכבוד שבת ולא לצורך
מנזוה אחרת: **אלא** סומכוס סבר
דה ברבנן. ואם תאמר מהאי טעמא
נמי נזיר לא יערב ציין כיון דשבות
הוא לשאול על הנדרים בשבת
כדלמרינן פרק מי שהחשיך (שבת
דף קנז) וי"ל דלצורך שבת נשאלין
כדלמרינן התם והאי הוי צורך שבת
שיהיה מותר לשמות יין בשבת:

תרגומא אחולה ואוקן. וא"ת
ולוקמה מני כרבנן
דסומכוס והכל לפי מה שהוא אדם
אחולה ואוקן דלרצנן מערבין חולה
וחקן כדי מוזנן דמקילי טפי מסומכוס
דלמרי אפילו צמידי דלא חזי ליה
מערבין משום דחיי לאחריני כל שכן
דמערבין צמידי דחוי ליה אש"י דלא
חזי לאחריני וי"ל דלרצנן אין מערבין
לחולה ולחקן כדי מוזנן אלא כשעורין
צינונית דהא כיון דלא צנו מידי דחוי
ליה אס כן לחולה חקן מערבין נמי
אפי' במאכל דלא חזי לכו אלא לצריא
ובצמידי דלא חזי לדריה ע"כ שיעורו

בסעודה צינונית וא"כ גם צמידי דחיי לכו צעינן שיעור סעודה צינונית
דאין סברה שיהא לרבנן צ' שיעורין לחולה ולחקן א"כ הכל לפי מה שהוא
אדם משמע נמי לאפוקי ישראל בתרומה והא דנקט תרומתא אחולה
ולחקן הוא הדיו דהוי מצי למינקט אישראל בתרומה אלא נקט חולה

חקן משום דרשצ"א איירי ציה:

ומר סבר אהל זרוק שמה אהל. דוקא כשמונה הוי אהל אבל
בשעת זריקה אפילו רבי יוסי צרבי יהודה מטמא בדאחזה

שעה לא חשיב אהל כלל מידי דהוה אעוף פורח ואטלית המנספפת דמתן בזהלות (פ"מ מ"ה)

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

שמערבין לגדול. למי שהוא גדול שהציא שתי שערות שחיצו צעניו
ואש"י דלמחר לא חזי ליה הוואיל וחזי לקטן שאינו צר עונשין: **אבל**
אמת: מנעוד יוס. של ערב יוס הכיפורים: **כמאן דלא כחנניה**. **עירב**
הא מתני' דמשמע שהיו צית שמאי מודין בעירוב דלא כחנניה: **עירב**

בשחורים. היה לבוש שחורים והלך
וישצ בצוף אלפים אמה עד שקנה
שם צייתה שקידש עליו היום וחרר
לצימו: כל גלי תשמישו. משמע דאי
לא אפיך כל דרכי תשמיש לא הוי
עירוב לדדיה: דמישחיל אנוירוסיה.
ישאל לחכם ויתיר לו נדרו ויהא יין
ראוי לו: מישחיל עליה. ויפתח
בחרטה לא נתכוונתי לכך ומנן (מיר
דף לב). הקדש טעות אינו הקדש:
הדרא לעצלא. וטעל לא חזי:
וליפרוש עליה ממקום אחר. לבתר
דמתשיל עלה והדלר לעצבל צין
השמשות בשעת קניית עירוב מצי
למימר פירות שיש לי צייתי יחו
תרומה על זו ואשתכח דאית ליה
תקנתא דתחיי ליה: מוקף. סמוך
כמו מקיפין צבועי (חולין מו):
שסומכים זו לזו ורואין אס דומות
זו לזו וכמו מקפת וקורא לה שם
דמקפת נדה בפרק בתרא (דף עא:).
שלא מן המוקף מדבר שאינו סמוך
לו בצאותו כלי דליהוי מיניה וציה:
דלית ציה שיעורא. שמוזן צ'
סעודות מזומנמות הניח ואי מפריש
תרומה מיניה כל דהו צצר ליה שיעור
עירוב: ומאי פסקא. בתמיה. כלומר

מאי האי תירוצא וכי פסקא תנא
למליה דאין אדם נותן עירובו אלא
צנמנוס דנקט סתם בצמליה: הכי:
סבר לה כרבנן. דפליגי עליה דרבי
לקמן בפירקין (דף לד): גזרי עליו
צין השמשות. כבשבת עצמה והגבהת
תרומה שבות היא וכיון דמעיקרא לא
תקנה וצעת למימר אי צעי הוי חזי
להאוש שעמא דמתשיל עלה כל מקום
שריא וחדא עטללא והדר רמז
היתומה צנפון שזה ומעשר אחרון
בדרומה וכן כולם אס כן מתקן ליה
צין השמשות וקעצר אשבות וקניית
עירוב כשזו נכנס וזה יוצא: יש
שאמר. יש דברים שאמרנו שיעורן
לפי מה שהוא אדם ואין שיעורן שזה
בכל: מלא חפניו קטרס. ציוס
הכפורים: סרגומא. להא דלתי
שיעורא בזהם דעלמו אחולה וחקן
ולקולא ולא ארעצתן ולחומרא דצטלה
דעמו: **מנפח** אדם **ציוס הפרס**.
שדה שנחרש זה קצר דכולה ספיקא
משום עצמות היא ועצמות בלא צצר
אינו מטמא בזהל וכשמנפח לפני
רגליו אס יש שם עלם גדול נראה
מחלי ועלם קטן נראה צנפיה ואינו
מסויטו כרגליו: **שערה**. דגריסת
רגלי צני אדם: **טהור**. שכבר נידשו
עצמות שבו ונפתחו מכשעורה: **אהל**
זרוק. אהל המיטלטל: **שמה אהל**
וחוצץ ציוו לצין הטומאה: **ארץ**

העמים. מטמאה בזהל: **שידה**. מרכבת נשים עגלה עשויה כקופסא:
מגדל. משט"ר: **אהל זרוק** לאו שמה אהל. וכל שאינו אהל אינו
חוצץ: **שמה אהל**. אהלן ובגדולה עסקינן משוחקת מ' סאה בלא
שהם כוריים ציצע דאי קטנה כלי היא ומתקבלת טומאה ולא חייאל ויצנן
דמתני' כרבי סצירא להו. וצין לרבי יהודה וצין לרבנן כסומכוס
סצירא להו דלמך מידי דחוי ליה למיכליה בזהיא שעמא צעינן:

מערבין

נמי

שהוא משום שבות גזרי עליו בין השמשות, ותקנת הטבל משום (שבות) הוא. כמאן אולא [הא] דתנן יש שאמרו הכל לפי משאהוא
אדם. קומץ מנחה, ומלא חפניו קטורה, והשוותה מלא לגומיו ביום הכפורים, ובמוזן שתי סעודות לעירוב. סומכוס היא דאמר מאי
דחוי ליה בעינן. דאי רבנן כיון דחוי ליה לאחריני אש"י דלא חזי ליה שפיר דמי. לימא דלא כ' שמעון בן אילעזר דאמר מערבין
לחולה ולחקן כדי מוזנו, ולרעבתן כביוניו של כל אדם. ואמרי' אפילו תימא מתני' דקתני במסכת כלים פרק שמי שער יש שאמרו
הכל לפי מה שהוא אדם, וקתני בה ובמוזן שתי סעודות לעירוב אחולה ואוקן קתני כ' אילעזר ב"ר שמעון. דתני ר' אלעזר ב"ר
שמעון הבני כדי מוזנו אבל רעבתן אפי' האי תנא מודה דבינוני משום דבטלה דעמו אצל כל אדם. לכהן בבית [הפסח]. דאמרין
בית הפרס מנפח אדם, מנפח ומפריח עפר תיחות, וכיון שגילה עפר ולא ראה עצם תחתיו טהור. וכן אס נידשו אותו בית הפרס כיון
שנדרס ברגלי העוברין וחושבין אילו היה שם עצם ודאי נדרס ותנמלט וטהה המקום. מתני' רבי יהודה אומר אפי' בבית הקברות
כר. תנא מפני שיכול לחוץ בשידה תיבה ומגדל. פי' אילו העשויות לנחת היושב בתוכן והמתן תחתיהן ואילו מאחילין עליו, היושב
בתוכן טהור, שאילו חוצצין בפני הטומאה. ואמרין קסבר האי תנא אהל זרוק שמה אהל, כדתניא הנכנס לארץ העמים בשידה
תיבה ומגדל ר' שמטא. קסבר אהל זרוק לאו שמה אהל ואינו חוצץ בפני הטומאה, וכאילו הוא מאחיל לעילוי לסיפק היושב בתוכן
טמא. ר' יוסי ב"ר יהודי' (טמטא) [מטהרן] קסבר אהל זרוק שמה אהל לסיפק היושב בתוכם טהור. ואש"י שאיפשר לאילו שירה
תיבה ומגדל דחוצץ[ן]מקום למקום, א"ר יוסי ב"ר יהודי' אהל חן וחוצצין ואין הטומאה בוקעת ועולה בהן. תניא ר' יהודי' אומר

מסורת הש"ס

א [לקמן לב. גיטין לב. חולין א.
נדה עא: א.] ב [לקמן לד:
א] כלים פ"י מ"ה ע"ש [לקמן
מת: ד.] ד [תוספ' פ"י ה"ב],
ה [לפנינו איהא אטענטס
וקטן:] ו [תבות כח: פסחים
כב: ברכות יט: נדה מ. מ"ק
ה: ברכות כט. חגיגה כה:
ו] ז [ע"י מ"ש ע"ה צ' ברכות יט: א.]
ח [גיטין ח: חגיגה כה. מיר
נה, ט] ט [רש"י גורס מנח ר"י
אומר, י] [לקמן עא ע"ה],

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ולפירוש וכו'
איבא למיבר הא דפריך
פשיטא היינו משום דמרישא
שפיק'. ע"י תוס' פסחים ד'
כא ע"כ ד"ה עבר ומנו:

הגהות מהר"ב

א [לישא חפניו דלרבי
שמעון כן אלעזר. י"צ מתני'
דלמריה הכל לפי מה שהוא
אדם אחרצביא דלא משער
לעצמן דגדיה ונמני מנפחא
אחולה חקן אמרש המעשה
לפי מה שהוא אלא ארעצתן
דצטלה דעמו וכו' וכ"כ
ריטב"א: א] ח [גיטין
ד"ה תרומה וכו' ולא מצי
לאוקמי בתרומה ציד כסן
וכו'. י"צ לפנ"ש כדגריס שם
כפי הרא"ש בשם הר"א
מניין לק"מ ישע"ה דחוק:]

רב ניסים גאון

לא נחשדו חבירים לתרום
שלא מן המוקף. עיקר דיליה
במשנה במסכת חלה בפרק
א', התחלה ו[ותרומה חייבין
עליה מיתה וחומש כולו],
ואין ניטלין מן הטהור על
הטמא אלא מן המוקף, וזה
הדבר בתרומה גדולה אבל
בתרומת מעשר לא. כמא
דמפרש במשנת ביכורים
בפרק ב', תרומת מעשר
לביכורים בשתי דרכים,
ולתרומה כב' דרכים, ניטלת
מלחמתי כן הטמא ושלא
מן המוקף ביכורים, ובכמי
דבני מערבא בפרק (א') [ב]
דתרומות גרסי כל הדברים
למדין ולמלמדין תרומת
מעשר מלמדת ואינה למידה,
תרומת מעשר לימדה מן
תרומה גדולה שניטלת מן
המוקף, ודאי ניטלת שלא מן
המוקף. ומניין שתרומת
מעשר ניטלת שלא מן
המוקף, מכל מעשרותיהם
אפילו אחד ביהודה ואחד
בבבלי. אלא ונמנמו סבר לה
כרבנן דאמר דבר שהוא
משום שבות גזרי עליו בין
השמשות. עיקר דיליה בהא
בחייתא דבהדין פירקא,
פליגי בה רבי רובנן דאמרין
עלה מאי רבי ומאי רבנן,
דהניא נתנו באילין למעלה
מי' טפחים כ', וחכמים
אומרים בכל מקום שסודר
ליטלו אין עירובו עירוב. בית
הפרס. הכי מיישרהו קודם
לכן, ודבר נמי עצם כשעורה
שמטמא כבר פירשנהו קודם
לכן במסכת (שבת) [ברכות].

רבינו חננאל (המשך)

שאם יוציא תרומתה ממנה
ותשאר ממנה מוזן שתי
סעודות מערבין לו בה. אלא
סומכוס סבר לה כרבנן
דפליגי על ר' בריה בשמועה
שאמרי' שמועה (נחמנו)
ד[נתנו] באילין כ', דאכל דבר
שאינו יוציא תרומתה ממנה
ותשאר ממנה מוזן שתי
סעודות מערבין לו בה. אלא
סומכוס סבר לה כרבנן
דפליגי על ר' בריה בשמועה
שאמרי' שמועה (נחמנו)
ד[נתנו] באילין כ', דאכל דבר